

Argumentenkaart optie 2: ambtelijke fusie

Gemeente Waterland

Wat zijn voor gemeente Waterland argumenten voor en tegen een ambtelijke fusie?

Voor

Tegen

Inwoners

Bij een ambtelijke fusie blijft Waterland herkenbaar voor inwoners, met een eigen bestuur en identiteit

De gemeente blijft Waterland heten en tien kernen houden, net als nu.

- Inwoners houden zeventien volksvertegenwoordigers (1 per 1.015 inwoners) exclusief voor Waterland.
- Het bestuur en lokale politieke partijen blijven bestaan, zij houden korte lijnen met inwoners en kernen.

Een ambtelijke fusie behoudt of verbetert de dienstverlening aan inwoners in Waterland

- Burgerloketten blijven waarschijnlijk nabij en bereikbaar omdat het bestuur hier zelfstandig over besluit.
- Inwoners krijgen gemiddeld betere diensten dan voorheen als Waterland met een grotere gemeente fuseert.

Een ambtelijke fusie verbetert de dienstverlening aan bedrijven en instellingen in Waterland

- Na een fusie kunnen meer gespecialiseerde medewerkers organisaties professioneler ondersteunen.
- Organisaties actief in meerdere gemeenten profiteren van minder loketten en geharmoniseerde processen.

Een ambtelijke fusie behoudt en versterkt de kwaliteit van de democratie en het bestuur in Waterland

- College en raad blijven autonoom beslissen over Waterlandse aangelegenheden en prioriteiten.
- Een fusieorganisatie kan college en raad beter ondersteunen met meer (gespecialiseerde) beleidsadviseurs.
- Ambtenaren kunnen collegeleden beter adviseren door ervaringen die ze opdoen bij de partnergemeenten.
- Specifieke behoeften van kleine kernen blijven bestuurlijke aandacht houden bij een ambtelijke fusie.
- Een ambtelijke fusie heeft vermoedelijk geen effect op opkomst bij verkiezingen en vertrouwen in politici.

Een ambtelijke fusie verbetert bestuurlijke samenwerking van Waterland met gemeenten in de regio

- Ambtenaren verbinden beleidsdoelen van de fusiepartners makkelijker omdat ze hier beter zicht op hebben.
- Ambtelijk regio-overleg verloopt doelmatiger als één ambtenaar namens alle fusiepartners optreedt.

Een ambtelijke fusie versterkt de voorbereiding en uitvoering van beleid en de organisatie

- Een fusieorganisatie kan grote projecten beter aan door schaalvoordelen en door meer kennis en ervaring.
- Een fusieorganisatie verbreedt de blik van medewerkers; zij zien hoe nieuwe collega's dingen anders doen.
- Een fusieorganisatie heeft minder 'éénpitters', dit maakt de organisatie minder broos bij uitval van personeel.
- Een fusieorganisatie heeft meer medewerkers, hierdoor gaat specialisatie en kennis delen beter.

Een ambtelijke fusie maakt de gemeente een aantrekkelijker werkgever

- Een fusieorganisatie kan mensen beter werven en vasthouden omdat ze meer groeikansen biedt.

Een ambtelijke fusie kan Waterland kosten besparen

- Een fusieorganisatie biedt kans op schaalvoordelen, zoals door samen in te kopen of één milieustraat.
- Een fusieorganisatie kan besparen op personeel door dubbele functies te schrappen.

Financiën

Inwoners

Een ambtelijke fusie leidt niet of nauwelijks tot betere dienstverlening aan inwoners

- Inwoners ervaren na een ambtelijke fusie niet of nauwelijks voordelen.
- Gemeenten die ambtelijk fuseren met kleinere gemeenten bieden veelal slechtere diensten dan voorheen.
- Inwoners vinden in een grotere fusieorganisatie moeilijker hun weg bij vragen of klachten.

Bedrijven

Bedrijven en instellingen profiteren niet van een ambtelijke fusie en kunnen er hinder van ondervinden

- Bedrijven en instellingen ervaren na een ambtelijke fusie niet of nauwelijks voordelen.
- Organisaties krijgen mogelijk tragere dienstverlening in een grote gemeente met meer managementlagen.

Bestuur

Een ambtelijke fusie verzwakt de kwaliteit van de democratie en het bestuur en leidt tot onrust

- Het bestuur kan druk ervaren af te zien van maatwerkbeleid omdat dit doelmatig is voor de fusieorganisatie.
- De raad kan niet langer zelf kaders stellen voor de bedrijfsvoering omdat ze hier niet meer als enige over besluit.
- Ambtenaren bedienen collegeleden soms minder snel omdat ze te druk zijn met werk voor een ander college.
- In een fusieorganisatie zien college en ambtenaren elkaar minder vaak, waardoor ze moeilijker samenwerken.
- Ervaring elders toont dat wethouders dikwijls onder vuur komen te liggen door tegenvallende fusieresultaten.
- Een ambtelijke fusie leidt niet tot rust als (onvrijwillig) bestuurlijk fuseren boven de markt blijft hangen.

Bij een ambtelijke fusie blijft Waterland een kleine speler in een regio met hoge coördinatielasten

- Een fusieorganisatie draagt niet bij aan het vergroten van de bestuurlijke slagkracht van Waterland.
- De invloed van Waterland in de regio neemt verder af, omdat buurgemeenten onderling wel bestuurlijk fuseren.
- Waterland houdt evenveel gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden in de regio als nu.

Ambtelijke organisatie

Een ambtelijke fusie verzwakt de organisatie en geeft problemen bij de start

- Een fusieorganisatie met meer managementlagen heeft meer coördinatieproblemen.
- Een organisatie met meer opdrachtgevers werkt moeilijk toe naar een eenduidige en effectieve cultuur.
- Het kost tijd om medewerkers en relaties te laten wennen aan geharmoniseerde processen en systemen.

Een ambtelijke fusie maakt Waterland minder aantrekkelijk als werkgever en leidt (tijdelijk) tot onrust

- Medewerkers kunnen klem komen te zitten door tegengestelde belangen van verschillende besturen.
- Sommige medewerkers zitten op grotere afstand van hun bestuurders, wat hun werk minder boeiend maakt.
- Medewerkers maken zich zorgen of ze hun baan en functie behouden als gevolg van de reorganisatie.
- De reorganisatie slokt tijdelijk energie en tijd van medewerkers op, wat ten koste gaat van het dagelijks werk.

Financiën

Een ambtelijke fusie biedt Waterland geen financieel voordeel en leidt soms tot hogere uitgaven

- Intergemeentelijk samenwerken, zoals een ambtelijke fusie, leidt eerder tot hogere dan tot lagere uitgaven.
- Ambtelijk fuseren kost eenmalig geld en het rijk geeft hiervoor geen subsidie, zoals bij bestuurlijke fusies.

Over deze kaart

In het coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Waterland staat dat de gemeenteraad van Waterland uiterlijk 2020 een besluit neemt over de bestuurlijke toekomst van Waterland. De gemeente Waterland heeft De Argumentenfabriek gevraagd om de argumenten voor en tegen drie opties voor deze bestuurlijke toekomst in kaart te brengen. De argumenten staan op drie afzonderlijke Argumentenkaarten. Deze Argumentenkaart toont de optie 'Ambtelijke fusie'. We vergelijken deze optie met de huidige situatie in Waterland. Een aparte Optiekaart bevat een beschrijving van de drie opties. We danken alle mensen die hebben meegedacht over de inhoud van deze kaarten.